

РОЗДІЛ 4.

Стоматологія

Стоматологія (від грецьк. «stoma», «somatos» — рот і «logos» — навчання) — наука про хвороби органів порожнини рота й щелепно-лицьової ділянки, методи їх діагностики, лікування і профілактики. Як клінічна дисципліна вона має кілька напрямків: терапевтична стоматологія, хірургічна стоматологія, ортопедична стоматологія, стоматологія дитячого віку й ін.

Перші відомості про хвороби зубів сягають часів докласового суспільства: палеопатологія представляє достовірні свідчення карієсу зубів і ушкоджень лицьової частини черепа в первісної людини. У країнах стародавнього світу (Вавилонії, Ассирії, Єгипті) хвороби зубів пояснювали наявністю «хробака, що росте в зубі» й лікували їх за допомогою паст і розчинів, а в Єгипті цілитель зубів був у великій пошані.

Про хвороби зубів, їх попередження і консервативне лікування ідеться в «Гіппократовому збірнику», працях Аристотеля, творах лікарів Стародавнього Риму. В «Каноні медицини» Ібн Сіні представлені великі відомості про прорізування зубів, їх ріст, описані численні симптоми захворювань зубів і порожнини рота, відомі на той час методи їх лікування. У середньовічних лікарських poradниках і травниках хворобам зубів також приділялася велика увага. Народні цілителі широко використовували лікарські засоби рослинного походження (камфору, настої трав, припарки з насіння і т. ін.), зміцнювали зуби дротовими «шинами», уміли накладати пломби.

У 1654 р. у Московській державі була відкрита перша лікарська школа, і майбутнім лікарям стали викладати навички зуболікування. Це було пов'язано з тим, що значна частина лікарів направлялася на службу в армію, де були потрібні знання і з оперативного зуболікування, і з боротьби з цингою.

Уперше право займатися зуболікуванням у Росії отримав француз Франсуа Дюбрель у 1710 р. Того ж року було запроваджене звання «зубного лікаря», а зуболікування стали викладати в ширшому обсязі в курсі хірургії.

*Пелікан із гвинтовим механізмом.
Національний музей медицини України, м. Київ*

Як самостійна галузь медицини зуболікування виділилося лише наприкінці XVII — на початку XVIII ст. Великою мірою цьому сприяла діяльність французького хірурга П'єра Фошара (1678–1761), що описав близько 130 захворювань зубів і хвороб ротової порожнини, вивчав причини їх виникнення й особливості перебігу. На основі своїх досліджень він склав одну з перших класифікацій хвороб зубів. Його капітальна праця «Зубна хірургія, або лікування зубів» (1728) стала першим керівництвом, у якому систематизувалися наукові та практичні знання із зуболікування. П. Фошар зробив також вагомий внесок у зубопротезування: удосконалив піднебінні obturатори, застосував ковпачки із золота й порцелянове покриття для штучних зубів; йому належить ідея використання спеціальних пружин для утримання в роті повних знімних зубних протезів. Він займався виправленням дефектів неправильного росту зубів і щелеп і по праву вважається засновником ортодонтії — розділу ортопедичної стоматології.

У російськомовній літературі кінця XVIII — початку XIX ст. хвороби зубів і їх лікування висвітлювалися у посібниках із хірургії. Так в «Искусстве повивания, или науке о бабичьем деле» (1784–1786) Н. М. Максимович-Амбодик докладно описав хвороби порожнини рота в період вагітності (пульпіти, захворювання ясен, стоматит), дефекти вуздечки язика; запропонував хірургічне лікування заячої губи. П. А. Загорський у «Скороченій анатомії...» (1802) докладно виклав основи анатомії щелепно-лицьової ділянки. І. Ф. Буш у «Керівництві до викладання хірургії» (1807–1808) представив основи терапевтичної та хірургічної стоматології, зубопротезної допомоги й профілактики захворювань зубів.

Російські хірурги зробили відчутний внесок у розвиток хірургічної стоматології. І. В. Буяльський уперше провів операцію резекції верхньої щелепи, а також успішно проводив пластичні операції (відновлення нижньої губи зі шкіри підборіддя), розробляв новий стоматологічний

інструментарій. Велику кількість стоматологічних операцій зробив М. І. Пирогов, який розробив методи пластичних операцій на обличчї (ринопластика), виготовив набори хірургічних інструментів, зокрема й зуболікарські.

У 1829 р. вийшла у світ «Дантистика, або зубне мистецтво» А. М. Соболева, що стала енциклопедією новітніх для того часу знань у галузі зуболікування (терапевтичної і хірургічної стоматології, ортопедії та ортодонтії, профілактики захворювань зубів). Друга частина цієї книги — «Дитяча гігієна» — присвячена профілактичним заходам і рекомендаціям із догляду за дітьми різного віку, спрямованим на зміцнення здоров'я дітей у цілому й зубо-щелепної системи зокрема. Попередження захворювань зубів стало темою книги «С.-Петербурзький зубний лікар», написаної зубним лікарем Б. С. Вагенгеймом, іноземцем, що служив у Росії.

У першій половині XIX ст. зуболікуванням займалися переважно лікарі, які мали право лікувати всі хвороби й робити всі без винятку операції. Спеціалізація в галузі зуболікування була рідкісним явищем. Так у 1809 р. згідно з «Російським медичним списком», що містить відомості про фахівців у галузі медицини, в Росії було всього лише 18 зубних лікарів. Більшість із них були іноземцями, які часто не мали ні загальномедичної, ні зуболікарської освіти. Очолював цей список Ілля Лузгін,

Печатка київського цеху цирюльників

котрий вважається одним із перших російських зубних лікарів (із числа «природжених» росіян).

Подальший розвиток стоматології тісно пов'язаний із розробкою нових методів і приладів зуболікування: виготовлення штучних золотих коронок (1756), пломбування зубів срібною амальгамою (1819) і спеціальними цементами (1858), застосування миш'якової кислоти (1836), винахід зубних щипців сучасного типу (1840) і ножної бормащини (1870), відкриття наркозу (1846) і запровадження знеболювання у стоматології й щелепно-лицьовій хірургії.

Із 1838 р. зубних лікарів почали називати дантистами. Право на самостійну зуболікарську практику вони отримували після складання спеціальних іспитів у Медико-хірургічній академії й на медичних факультетах університетів (з анатомії щелепно-лицьової ділянки, хвороб зубів,

ясен і лікарських речовин, що застосовуються у зуболікарській практиці). Крім того, необхідно було зробити кілька зубних операцій і продемонструвати вміння вставляти штучні зуби.

Зуболікарську допомогу широким верствам населення, як і раніше, надавали лікарі, їхні помічники, фельдшери й цирюльники, часто навіть сільські ковалі (вони рвали зуби плоскогубцями, ключами, шнурками тощо), тоді як зубні лікарі обслуговували вищі прошарки суспільства, служили у вищих навчальних закладах і переважно займалися протезуванням зубів.

Дерев'яний розширювач рота, XVIII ст. Національний музей медицини України, м. Київ

Розвитку стоматології великою мірою сприяла діяльність науково-практичних зуболікарських товариств. «Перше товариство дантистів у Росії» утворилося в Санкт-Петербурзі в 1883 р. (засновник — Ф. І. Важинський). Того ж року було створене «С.-Петербурзьке товариство дантистів і лікарів, що займалися зуболікуванням» (засновник — О. К. Лімберг), пізніше воно стало називатися «С.-Петербурзьким зуболікарським товариством». Перше «Московське одонтологічне товариство» було організовано в 1891 р. До нього входили М. М. Чемоданов, Г. І. Вільга, І. М. Коварський, П. Г. Дауге. Наукові зуболікарські товариства створювалися в Києві, Одесі, Тифлісі, інших містах країни. Вони гуртували навколо себе лікарів-стоматологів, сприяли прогресу науки, організовували й проводили наукові з'їзди зубних лікарів (перший відбувся у 1896 р. у Нижньому Новгороді). В 1899 р. було створено «Російське одонтологічне товариство».

У 1891 р. був виданий закон «Про реформування навчання зуболікарському мистецтву». Він встановлював два звання для фахівців із зуболікування: «дантист» і «зубний лікар». Звання «дантист» присвоювалося тим, хто навчався у приватних кабінетах, звання «зубний лікар» — тим, хто проходив навчання у приватних зуболікарських школах. Спеціальних навчальних закладів для підготовки зубних техніків ще не було. Їх продовжували зараховувати до ювелірного цеху.

Перша в Росії приватна зуболікарська школа (1881) була відкрита в Санкт-Петербурзі Ф. І. Важинським. Щоб одержати звання зубного лікаря із правом виписувати ліки, випускники цієї школи мали витримати спеціальні іспити у Військово-медичній академії або на медичному факультеті університету. У зв'язку із цим зуболікарські школи

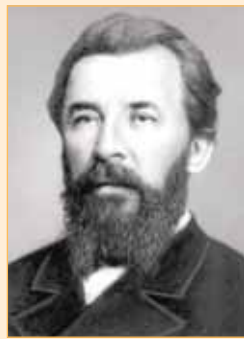

Інструменти

відкривалися лише в університетських містах. Викладання в зуболікарських школах велося на широкій науковій основі з обов'язковим вивченням анатомії, хімії, фізики, фізіології, гістології, загальної хірургії, фармакології. Спеціальні дисципліни викладалися за підручником

М. І. Пирогов

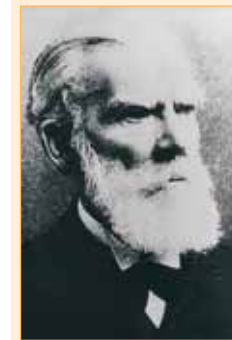
М. В. Скліфосовський

І. І. Хрущова «Повний зуболікарський курс» (1886), у якому із глибоким знанням теорії і практики були викладені всі розділи стоматології. Наприкінці XIX ст. перші зуболікарські школи з'явилися і в Україні: в Одесі (1892), Києві (1897), Харкові (1897), крім того, були засновані перші зуболікарські товариства. Незважаючи на дуже поширені серед населення (до 80%) захворювання зубів і тканин пародонта, зуболікарська допомога хворим не надавалася через відсутність кадрів, бо їх не готували ні в Росії (до 1881 р.), ні в Україні (до 1900 р.). Водночас видатні хірурги XIX (М. І. Пирогов, М. В. Скліфосовський) і XX ст. (М. Б. Фабрикант), аналізуючи свій багаторічний і багатогранний досвід, звернули увагу на те, що у значній кількості поранених і оперованих хворих, в яких у ротовій порожнині виявлялися «гнилі» зуби і патологія пародонта, спостерігався розвиток ускладнень запального характеру, а у пацієнтів із щелепно-лицьовими травмами, виникали ще й різні психічні розлади. У своєму виступі на VI з'їзді природознавців і лікарів М. В. Скліфосовський обґрунтував пропозицію про необхідність підготовки зубних лікарів з вищою медичною освітою на медичних факультетах університетів. Відтак у 1885 р. на медичному факультеті Московського університету з ініціативи М. В. Скліфосовського була

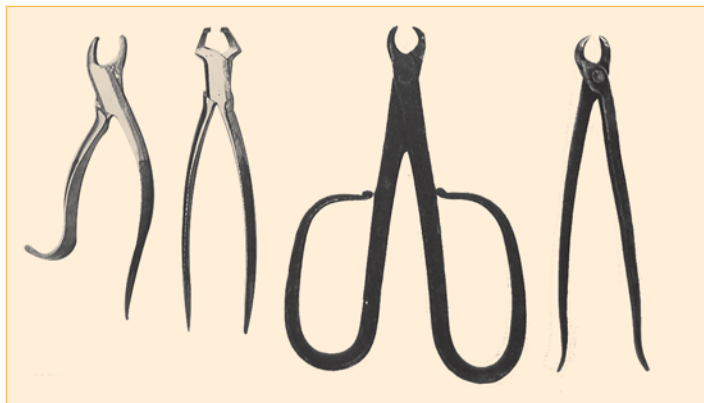
створена перша доцентура з одонтології, згодом була відкрита перша доцентура із зубних хвороб у Санкт-Петербурзькому університеті та у Військово-медичній академії. У 1892 р. у Санкт-Петербурзі була організована перша в Росії самостійна кафедра одонтології, і її засновник О. К. Лімберг почав читати самостійний курс лекцій із предмету в Клінічному інституті вдосконалення лікарів.

Лише після першої світової війни у зв'язку зі значним збільшенням кількості поранених і хворих, зокрема і з ураженнями органів порожнини рота і щелепно-лицьової ділянки, вирішення питання про підготовку лікарських кадрів стоматологів, здатних надавати кваліфіковану, й особливо спеціалізовану допомогу, почало набувати реальних рис.

Вимальовувалося два підходи до розв'язання цієї проблеми. Представники російських зуболікарських кіл (П. Г. Дауге, О. К. Лімберг та ін.) пропонували зуболікарську освіту передати медичним факультетам. При цьому мали на увазі, що частина лікарів загального профілю, прослухавши курс лекцій з одонтології і ознайомившись із методами надання невідкладної допомоги стоматологічним хворим, при бажанні присвятити себе стоматології зможуть пройти 8-річну спеціалізацію з основних розділів

В. Ф. Грубе (1827–1898), видатний хірург і клініцист. Вперше в Харкові запровадив у хірургічну клініку метод антисептики

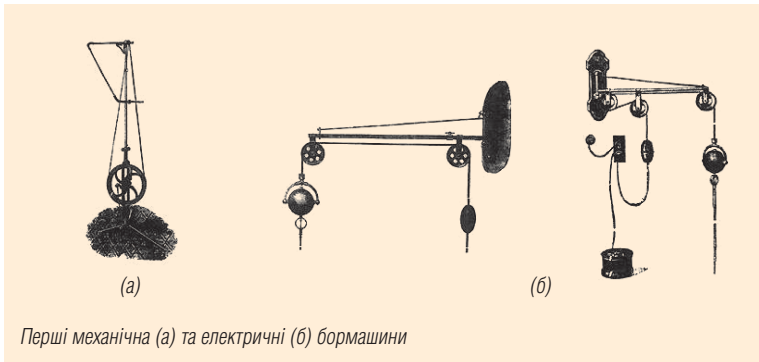

Інструменти

стоматології: терапевтичної, хірургічної та ортопедичної. Таке вирішення проблеми було привабливим, але малоймовірним. По-перше, це потребувало б 7-річного терміну навчання, що було досить обтяжливо в ті роки як для слухачів, так і для держави; по-друге, навряд чи знайшлася б достатня кількість ентузіастів, згодних перекваліфікуватися із лікарської справи на стоматологію.

У харківських і київських медичних і зуболікарських колах тих років виношувалася думка про те, що кваліфіковану і спеціалізовану стоматологічну допомогу населенню України, 60–90 % якого страждають на патологію органів і тканин порожнини рота, зможуть надати лише лікарі, які обрали професію стоматолога з самого початку, з перших кроків навчання на стоматологічних факультетах медичних інститутів або у медичних стоматологічних інститутах, де термін навчання може обмежуватися чотирма роками.

На той момент у Західній Україні, що входила до складу Австро-Угорщини, стоматологія вже стала предметом викладання. Відомості про кафедру зуболікування при медико-хірургічному інституті у Львівському університеті датується ще 1828 р. Її очолював професор Карл Прокоп Каліга (1775–1841), який до 1841 р. проводив заняття з лікування зубів та дентистики у Львові.

У 1905–1907 рр. при медичному факультеті Львівського університету відкрито першу у Східній Європі університетську стоматологічну амбулаторію для підготовки дипломованих лікарів-дантистів та надання спеціалізованої допомоги незаможним прошаркам населення Галичини. Очолив амбулаторію-клініку доцент А. Гонька, а згодом — доцент Т. Богосевич.

З 1913 р. до 1941 р. Львівську школу стоматології очолював А. Цешинський — учений світового рівня, який зробив значний внесок у розвиток української, польської і світової стоматології. У 1907 р. він видав «Радіологічний атлас дантистичних знімків» — перше видання у світі в цьому напрямку, був співавтором «правила ізометрії» у рентгенологічному дослідженні зуба, у 1914 р. створив Інститут стоматології при Львівському університеті, був одним зі співавторів радикальної гінгівектомії (Цешинського-Відмана-Неодіне-Неймана). У 1936 р. Міжнародна федерація дантистів (FDI) відзначила А. Цешинського найвищою світовою стоматологічною нагородою — «Золотою медаллю Міллера». Впродовж 1940–1941 рр. він був, по суті, першим представником української стоматології у FDI.

Вагомий внесок у розвиток львівської стоматологічної школи зробили також М. Янковський, М. Зеньчак, Й. Яжемб, Й. Петрицький, Т. Овінський, С. Чорткавер, Г. Горчинський, перший декан стоматологічного факультету у Львові проф. О. Коваль, перша жінка-професор стоматології Галичини Л. Луцик, професори Г. Чучмай, Є. Гоцко та ін.

Натомість на території України, що перебувала під владою Росії, лише 1 жовтня 1918 р. вийшов декрет Народного комісаріату охорони здоров'я і Народного комісаріату освіти про реформу зуболікарської освіти, в якій мовилося: «Відтепер зуболікарська освіта буде нерозривно пов'язана з усією системою вищої медичної освіти».

На медичних факультетах деяких університетів почали створювати одонтологічні відділення, до складу яких передбачалося включення трьох профільних кафедр: патології і терапії зубних хвороб, протезної техніки і хірургії щелеп та порожнини рота. Так у 1919 р. професор М. О. Астахов організував кафедру одонтології в Донецькому медичному інституті.

Після розробки навчального плану, програм і їх обґрунтування з медичного та економічного погляду, обговорення і схвалення на засіданні медичної і зуболікарської громадськості м. Харкова ці матеріали були представлені на розгляд в Укрголовпрофос.

30 вересня 1921 р. колегія Укрголовпрофосу розглянула подані матеріали і прийняла рекомендації про створення одонтологічного факультету у складі Харківської

медичної академії та проведення відповідних організаційних заходів, а також про набір студентів та науково-педагогічних кадрів.

8 листопада 1921 р. на засіданні малої колегії Укрголовпрофосу було ухвалено рішення про перетворення Харківської медичної академії на медичний інститут із двома факультетами: медичним і одонтологічним. Деканом останнього факультету став ініціатор його створення Е. М. Гофунг. Цим історичним рішенням був закладений фундамент вищої стоматологічної освіти в Україні, а стоматологія визнана невід'ємною галуззю клінічної медицини.

Здійснилася мрія видатних вітчизняних хірургів М. І. Пирогова, М. В. Скліфосовського, М. Б. Фабриканта та інших, а також ентузіастів зуболікарської справи Ю. М. Гофунга, П. Г. Дауге, О. К. Лімберга, О. І. Євдокімова та інших про визнання одонтології рівноправним розділом вищої медичної освіти та галуззю клінічної медицини.

Права одонтологічного факультету успадкував із 1931 р. Харківський стоматологічний інститут, з 1967 р. — Полтавський медичний стоматологічний інститут, а з 1994-го — Українська медична стоматологічна академія.

У своєму становленні та розвитку Українська медична стоматологічна академія пройшла тернистий шлях, який умовно можна поділити на шість періодів: перший — з моменту організації одонтологічного факультету при Харківській медичній

Зубна майстерня, де виготовляли штучні зуби. XIX ст.

Стоматологічне крісло (а), наконечники до бормащини (б). Кінець XIX ст.

академії (1921–1931); другий — з моменту перетворення факультету в самостійний Харківський стоматологічний інститут (1931–1941); третій — період евакуації у м. Фрунзе (Киргизька РСР) і його функціонування як факультету Киргизького медінституту (1941–1944); четвертий — реевакуація у м. Харків після його звільнення від німецько-фашистських загарбників, відновлення баз підготовки кадрів і подальший розвиток наукових досліджень (1944–1967); п'ятий — переведення у м. Полтаву і перетворення його у Полтавський медичний стоматологічний інститут (1968–1993); шостий — з 1994 р., від перетворення інституту в Українську медичну стоматологічну академію.

За наказом Народного комісаріату здоров'я України від 10 серпня 1919 р. у Києві на базі трьох націоналізованих приватних зуболікарських шкіл був утворений Державний одонтологічний інститут із чотирирічним курсом навчання. Першими його учнями були 200 колишніх слухачів приватних зуболікарських шкіл. Завідувачем одонтологічного інституту був призначений зубний лікар А. А. Білейкін, який пізніше очолював кафедру терапевтичної стоматології Київського медичного інституту. Однак у зв'язку з відсутністю спеціалістів із теоретичних дисциплін, а також належного матеріального забезпечення за наказом Київського губвиконкому від 18 травня 1920 р. одонтологічний інститут на правах факультету був приєднаний до Київського медичного інституту, який мав достатню матеріально-технічну базу та досвідчених викладачів теоретичного й загальномедичного профілю.

Першим деканом одонтологічного факультету був призначений К. П. Тарасов. З 1920 до 1928 рр. завідували кафедрами такі фахівці: консервативного зуболікування — Л. А. Білейкін, загальної дентиатрії — Г. Ф. Бурвассер, протезної техніки — Л. М. Лудкін, ортодонтії — К. П. Тарасов, оперативного зуболікування — М. Й. Шапіро. Головною клінічною базою спеціальних кафедр була одонтологічна поліклініка по вул. Хрещатик, 60 (колишня приватна зуболікарська школа Головчинера і Лур'є). Кількість студентів у перші роки існування одонтологічного факультету постійно змінювалося. Навчання було платним, і тільки 20% студентів отримували державну стипендію. Перший випуск факультету відбувся у 1922 р., 64 випускники отримали дипломи.

У 1927 р. Народний комісаріат освіти України видав директиву про укріплення одонтологічних факультетів, а в 1930 р. вони були перейменовані у стоматологічні. Для підготовки наукових і педагогічних кадрів зі стоматології на профільних кафедрах було затверджено аспірантуру. Розширювалася робоча площа навчальних баз,

збільшувалася кількість функціональних підрозділів, у поліклініці були обладнані операційна, рентгенівський кабінет, але рівень викладання на факультеті був невисоким, наукові дослідження профільних кафедр мали характер практичних повідомлень на засіданнях наукового товариства. Пізніше з'явилися перші друковані публікації. Наукові роботи переважно присвячувалися організації стоматологічної допомоги, практичним питанням консервативного лікування та оперативної техніки. Одночасно із терапевтичною діяльністю колектив викладачів кафедр проводив велику роботу з організації стоматологічної допомоги населенню України. Одним із головних завдань було збільшення кількості лікарів-стоматологів. Вирішенню його сприяло перетворення у 1931 р. стоматологічного факультету на самостійний інститут, який значною мірою був забезпечений викладачами клінічних і теоретичних дисциплін. У зв'язку з цим підвищився й авторитет професії лікаря-стоматолога серед молоді, зросла кількість студентів першого курсу, покращилася матеріально-технічна база навчання. Крім трьох спеціальних кафедр, в інституті були організовані й укомплектовані кафедри загальномедичного профілю. Важливе значення для поліпшення якості підготовки спеціалістів мало відкриття у 1931 р. при Київському інституті ортопедії і травматології клініки щелепно-лицьової хірургії, яка до 1955 р. була навчальною базою кафедри хірургічної стоматології Київського стоматологічного інституту, а потім — стоматологічного факультету.

Розвиток інституту був перерваний Великою Вітчизняною війною. У 1941 р. він був евакуйований у Харків, а потім разом із Харківським стоматологічним інститутом — до Фрунзе, де функціонував як факультет Фрунзенського медичного інституту. Більшість співробітників та студентів пішли на фронт.

Після повернення до Києва на стоматологічному, як і на інших факультетах, почалися заняття. У 1945 р. стоматологічний факультет знову реорганізували у стоматологічний інститут. Поступово розширювалися його навчальні бази, формувалися наукові та педагогічні кадри. Велика заслуга в цьому належала доценту кафедри анатомії О. А. Сушку, який в ті роки був директором Київського медичного інституту. У 1947–1948 році в інституті навчалось близько 1000 студентів. У зв'язку з підвищеними вимогами до якості підготовки молодих спеціалістів гостро постало питання про зміцнення клінічних баз, комплектування педагогічних кадрів, особливо із загально-медичних та теоретичних дисциплін, у зв'язку з чим у 1955 р. стоматологічний інститут знову реорганізовано у факультет Київського медичного інституту.

Реорганізація призвела до значного покращання навчально-методичної роботи на профільних кафедрах, зріс рівень викладання теоретичних та загальномедичних дисциплін, успішно працювали навчально-медичні комісії, які свого часу очолювали такі організатори, як О. Ф. Кисельова, В. С. Коваленко, М. Ф. Данилевський, Д. В. Дудко, професор В. П. Неспрядько.

У 1961 р. була збудована основна клінічна база стоматологічного факультету КМІ — стоматологічний корпус, при будівництві якого враховувалася специфіка профільних кафедр. Для покращення професійної підготовки студентів, набуття ними практичних навичок у корпусі розмістилася стоматологічна поліклініка, що мала такі відділення: терапевтична стоматологія, пародонтологія, нейростоматологія, хірургічна стоматологія, дитяча стоматологія, ортодонтія, ортопедична стоматологія, фізіотерапія, рентгенологія, клінічна та зуботехнічна лабораторія. На базі клініки працювало кілька лікувально-методичних центрів: пародонтології, нейростоматології, профілактики стоматологічних захворювань.

Високий рівень навчально-методичної роботи, професійний рівень викладачів, сучасно обладнана клінічна база обумовили створення у 1972 р. першого факультету підвищення кваліфікації викладачів стоматологічних факультетів.

Зараз на факультеті плідно працюють 6 профільних кафедр: терапевтичної стоматології (завідувач — проф. А. В. Борисенко), дитячої терапевтичної з курсом профілактики стоматологічних захворювань (проф. Л. О. Хоменко), хірургічної стоматології (проф. В. А. Маланчук), дитячої хірургічної стоматології (проф. Л. В. Харьков), ортопедичної стоматології (проф. В. П. Неспрядько), ортодонтії та протезування ортопедичної стоматології (проф. П. С. Фліс).

Свій внесок у розвиток професійних питань зробила Асоціація стоматологів України, ініціаторами організації якої були професори стоматологічного факультету. У подальшому вони очолили її керівництво: проф. М. Ф. Данилевський — президент, віце-президенти — професори В. П. Неспрядько, А. В. Борисенко, керівник фінансово-економічної групи, доцент Л. Ф. Сідельникова, секретар-референт Ж. І. Рахній, члени правління, проф. В. А. Маланчук, Л. В. Жаріков, П. С. Фліс.

Зусиллями її правління Асоціація з 1998 р. є членом Всесвітньої організації стоматологів, що покращило зв'язки стоматологічних факультетів із професійними об'єднаннями інших держав, гарантувало участь у міжнародних конференціях, можливість друкування вітчизняних робіт. З ініціативи співробітників факультету засновано кілька професійних журналів, стоматологічна газета. Всі завідувачі кафедр беруть активну участь у їх виданні.

Сучасний стоматологічний кабінет (Клініка «Центр сімейної стоматології»)

З'їзди стоматологів України

I-й Всеукраїнський стоматологічний з'їзд, 1932 р., м. Одеса. Покращення стоматологічної допомоги населенню України.

II-й Український стоматологічний з'їзд, 1936 р., м. Харків. Патологія і терапія захворювань пульпи, періодонту і щелеп. Покращення мережі і кадрів стоматологічних закладів.

III-й З'їзд стоматологів Української РСР, 1962 р., м. Одеса. Результати наукової і практичної діяльності стоматологічної служби в Україні. Проблеми пародонтозу.

IV-й З'їзд стоматологів України, 1970 р., м. Дніпропетровськ. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Проблеми пародонтозу та захворювань слизової оболонки порожнини рота. Проблеми хірургічного та ортопедичного лікування хворих із дефектами та деформаціями обличчя і щелеп.

V-й З'їзд стоматологів України, 1978 р., м. Донецьк. Стан стоматологічної допомоги населенню і методи його подальшого вдосконалення. Впровадження наукових досягнень у практику стоматологічних закладів республіки. Диспансеризація населення із захворюваннями пародонту. Надання планової стоматологічної допомоги дітям.

VI-й З'їзд стоматологів України, 1984 р., м. Полтава. Загальна диспансеризація населення і комплексна профілактика стоматологічних захворювань. Програма підготовки стоматологічних кадрів і розвитку мережі стоматологічних закладів.

VII-й З'їзд стоматологів України, 1989 р., м. Львів. Профілактика стоматологічних захворювань, пропаганда гігієнічних знань і навиків за доглядом порожнини рота. Програма профілактики карієсу зубів у дітей і планова санація їх. Профілактика вроджених захворювань щелепно-лицьової ділянки. Попередження запальних процесів вогнищевої інфекції у дітей і дорослого населення.

I (VIII) З'їзд Асоціації стоматологів України, 1999 р., м. Київ. Реформування роботи державного та впорядкування діяльності приватного сектору стоматологічної служби. Новітні технології у стоматології.

II (IX) З'їзд Асоціації стоматологів України, 2004 р., м. Київ. Сучасні технології профілактики та лікування у стоматології.

III (X) З'їзд Асоціації стоматологів України, 2008 р., м. Полтава. Інноваційні технології у стоматологічній практиці.

**Пастушенко
Тетяна Григорівна**
Директор

Стоматологічна клініка «Харізма»

Т. Г. Пастушенко у 1988 р. закінчила Київський медичний інститут ім. О. О. Богомольця. Учениця школи академіка Е. Г. Гончарука. Здобувши вищу освіту, продовжила навчання у клінічній ординатурі та аспірантурі при Національному медичному університеті ім. О. О. Богомольця, згодом працювала асистентом на кафедрі ортопедичної стоматології.

З 2004 р. очолює стоматологічну клініку «Харізма». Основним завданням медичної та наукової практики Т. Г. Пастушенко є гнатостоматологія. У зв'язку із цим вона вступила до Берлінського інституту біотехнологій в інтердисциплінарній стоматології. Лікар вищої категорії.

25 січня 2009 року **стоматологічна клініка «Харізма»** відзначила своє 5-річчя: п'ять років щоденної відповідальної і творчої роботи з пацієнтами, п'ять років роботи в колективі для створення команди, що об'єднана спільною метою — турботою про здоров'я людей, які звертаються по допомогу, постійним прагненням вдосконалювати свою майстерність і неодмінно йти вперед.

Головна особливість клініки «Харізма» — профілювання медперсоналу. Сконцентрувавши знання лікарів та медперсоналу, сучасне обладнання, найновіші методики й технології, клініка надає стоматологічні послуги на якісно новому рівні. Високотехнологічне обладнання та професіоналізм дають можливість повністю гарантувати якість наданих медичних послуг.

Клініка не користується послугами запрошених лікарів, адже це знижує відповідальність і негативно впливає на якість виконуваних робіт. Натомість штатні фахівці можуть надати допомогу в будь-якій ситуації, пропонуючи своїм пацієнтам широкий спектр стоматологічних послуг і прийом у комфортних кабінетах, оснащених сучасним обладнанням.

Клініка виконує всі види лікування, протезування та корекції зубів:

- консультація та огляд;
- профілактика карієсу: зняття зубного каменю та нальоту, фторування зубів, герметизація фігур;

Консилиум ніколи не завадить

- надання якісної стоматологічної допомоги вагітним;
- протезування зубів: безметалева кераміка, м/к коронки, бюгельні протези з різними видами фіксації, часткові та повні знімні протези, знімні протези з м'яким та напівм'яким каркасом;
- хірургічна допомога;
- відбілювання за допомогою плазмової лампи;
- одноетапна та двоетапна імплантація;
- первинне та повторне лікування каналів;
- естетична і функціональна реставрація зубів сучасними матеріалами;
- прикраси для зубів;
- художня реставрація;

Індивідуальний підхід до кожного

Працює лікар вищої категорії О. П. Бублай

- діагностика та корекція порушень прикусу;
- індивідуальний підбір засобів гігієни.

Головне досягнення фахівців клініки — можливість комплексного вирішення всіх проблем ротової порожнини. «Харізма» гарантує високу якість робіт. Кожному пацієнту видається гарантійний талон, і згідно із законодавством України, усі лікарі беруть на себе повну відповідальність за надані послуги. Всі матеріали, які використовуються для лікування та протезування, безпечні для здоров'я пацієнтів та відповідають стандартам якості. Найскладніші і найвідповідальніші етапи лікування виконують спеціалісти вищої категорії, які досконало володіють навичками роботи із сучасним обладнанням, матеріалами та володіють методиками, що недоступні іншим медичним закладам.

Процес лиття металу

Клініка «Харізма» оснащена двома технологічними комплексами із встановлення імплантатів системи «BioHorizons» (США) U-Impl (Швейцарія). Також маємо на оснащенні зуботехнічну лабораторію, яка в найкоротший термін готова виконати роботу будь-якого рівня складності. Лабораторія охоплює всі найновіші стоматологічні технологічні напрямки, зокрема CAD/CAM технології (комп'ютерні технології виготовлення).

Клініка розташована на території 5-поверхової сучасного лікувально-профілактичного закладу ЦРП Подільського району м. Києва і тісно співпрацює з лікарями різних спеціальностей (фізіотерапія, функціональна діагностика, невідкладна допомога).

Спеціалісти поліклініки мають можливість здійснювати цифрову ортопантограму та комп'ютерну томографію щелепно-лицьової ділянки. Це надзвичайно важливо для комплексного та сучасного обстеження пацієнта.

Співпраця з бактеріологічною лабораторією дозволяє виконувати сучасну бактеріологічну діагностику та індивідуальний підбір лікарських засобів для лікування пацієнтів.

Особливу увагу персонал клініки «Харізма» приділяє профілактиці стоматологічних захворювань. Лікарі із максимальною увагою ставляться до визначення передусім причин порушення здоров'я, а не наслідків. Спеціалісти клініки спільно з акушерами-гінекологами розробили цілу низку профілактичних заходів, які запобігають виникненню стоматологічних хвороб ще до народження дитини.

Відповідно до міжнародних норм та стандартів, у рамках програми «АнтиСНІД» у клініці використовуються потужні антисептичні засоби фірми «Dr. Schumacher GmbH» — не лише для хімічної, температурної, ультразвукової обробки обладнання, а й для обробки приміщення, різних поверхонь і скла. Крім того, використовується одноразовий інструмент, індивідуальна упаковка інструментарію. Усі ці заходи повністю усувають можливість інфікування пацієнта у стоматологічному кріслі.

Географія пацієнтів надзвичайно широка: Україна, Німеччина, США, Нова Зеландія, Росія, Італія, Туреччина, Індія, Польща, Франція.

Клініка «Харізма» з 2006 року є членом Асоціації стоматологів України та дійсним членом Торгово-промислової палати м. Києва.

Уся робота колективу клініки підпорядкована девізу: **«Здоров'я. Гармонія. Якість»**. Двері клініки «Харізма» відкриті для всіх, хто піклується про своє здоров'я і потребує сучасної якісної медичної допомоги.

Робочі дні: понеділок–субота 8⁰⁰–20⁰⁰

вул. Мостицька, 9, каб. 501-504, м. Київ, 04074

Тел.: +380 (44) 460-23-25

E-mail: harizma05@list.ru, <http://www.harizma.com.ua>

Виготовлення сучасних високоточних конструкцій

**Євтушенко
Марина Олександрівна**

Директор

**Александров
Сергій Сергійович**

Головний лікар

Клініка «Центр сімейної стоматології»

Євтушенко Марина Олександрівна — директор клініки «Центр сімейної стоматології».

Народилася 7 березня 1983 р. У 2005 р. закінчила Київський національний медичний університет ім. О. О. Богомольця (спеціалізація «Стоматологія»).

З 2007 р. працює в ТОВ «Центр сімейної стоматології», з 2008 р. — на посаді директора.

У 2009 р. пройшла перепідготовку й закінчила Інститут вищої кваліфікації при Київському національному торгово-економічному університеті за фахом «Економіка підприємства».

У 2007–2008 рр. пройшла курси з менеджменту організацій охорони здоров'я, а також брала участь у конференціях з управління у сфері охорони здоров'я.

Двері «Центру сімейної стоматології» відкриті для всіх, хто піклується про власне здоров'я

Александров Сергій Сергійович — медичний директор клініки «Центр сімейної стоматології». Лікар вищої категорії.

Народився 1952 р. в Києві. У 1974 р. закінчив Київський медичний інститут імені О. О. Богомольця.

У 1974–1978 рр. працював лікарем-ординатором у щелепно-лицьовому відділенні Інституту вдосконалення лікарів, водночас упродовж 1974–1987 рр. був хірургом і старшим науковим співробітником відділення пухлин голови й шиї Київського науково-дослідного інституту онкології.

У 1983 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Реабілітація хворих після комбінованого лікування злоякісних пухлин верхньої щелепи».

Протягом 1987–1991 рр. обіймав посаду доцента кафедри щелепно-лицьової хірургії Київського інституту удосконалення лікарів, а потім, у 1991–1997 рр., керував відділенням щелепно-лицьової хірургії в Анголі.

З 1998 р. займається приватною практикою — працює щелепно-лицьовим хірургом-імплантологом у клініках Києва.

З 2006 р. — медичний директор клініки «Центр сімейної стоматології».

Сергій Александров — автор 46 друкованих праць і 15 раціоналізаторських пропозицій.

«Центр сімейної стоматології» — перша і на сьогодні єдина в Україні приватна клініка, де не лише цілодобово пропонується повний спектр стоматологічних послуг, а й працює **відділення щелепно-лицьової хірургії**, яке спеціалізується на виправленні вроджених і набутих дефектів та патологій. Особлива увага приділяється дентальній імплантології й остеопластикам.

У клініці функціонують сім відділень:

- терапія;
- ортопедія;
- ортодонтія;
- хірургія;
- імплантологія;
- парадонтологія;
- гігієна і фізіотерапія.

Кожен кабінет має свій фірмовий колір, скрізь панує атмосфера затишку і спокою. Тут працюють **лікарі вищої категорії**: стоматологи, хірурги, анестезіологи, рентгенологи — кожен із них знає і любить свою справу, а разом вони складають згуртовану команду фахівців, чия **кваліфікація підтверджена численними дипломами**.

«Центр сімейної стоматології» має всі необхідні ліцензії і надає **повний комплекс послуг**:

- консультації фахівців і повна діагностика;
- лікування карієсу і пародонтиту;
- естетична реставрація;
- імплантологія;
- парадонтологія;
- відбілювання зубів і гігієна порожнини рота;
- виправлення прикусу в дітей та дорослих;
- протезування;
- весь комплекс хірургічних послуг — від видалення зубів до складних хірургічних втручань.

У роботі застосовується **сучасне обладнання** провідних світових виробників (Castellini, Planmeca). На всіх етапах лікування пацієнти перебувають під наглядом не лише кваліфікованого персоналу, а й розумних машин, весь процес лікування записується внутрішньоротовою відеокамерою. У клініці практикується найширший спектр діагностики: від локального рентгена до **3d-моделювання щелепно-лицьової ділянки**.

В «Центрі сімейної стоматології» є **власна технічна лабораторія**, що дозволяє лікарю вирішувати складні технічні завдання, не виходячи з клініки. Застосовуються матеріали останнього покоління, які дають можливість ідеально відтворювати природні тканини зуба, використовуються новітні ортопедичні матеріали. Можливі **всі види протезування**, зокрема протезування на імплантат, широко використовується безметалева кераміка на цирконієвій основі, вініри.

Для маленьких пацієнтів у клініці є обладнаний **кабінет дитячої терапевтичної стоматології** з можливостями **неінвазивного (без бормащини) лікування карієсу**. Тут працює лікар вищої категорії, який знайде підхід до будь-якої дитини завдяки уважному ставленню, підкріпленому знанням дитячої психології.

Усі процедури абсолютно безболісні через використання анестетиків останнього покоління. Можливе проведення **лікування під внутрішньовенним або загальним наркозом** під спостереженням бригади кваліфікованих анестезіологів.

Весь інструментарій клініки проходить повний цикл обробки, передстерилізації і стерилізації за допомогою спеціального обладнання і новітніх засобів за програмою «АнтиСНІД».

Клініка працює без вихідних з 9:00 до 21:00, а в суботу і неділю — цілодобово. Можливий виклик карети швидкої допомоги з медичним персоналом для транспортування пацієнта в клініку і надання спеціалізованої медичної допомоги за місцем виклику з подальшою госпіталізацією. Після консилиуму фахівців для кожного пацієнта розробляється **індивідуальний план лікування** і складається зручний графік відвідування.

У «Центрі сімейної стоматології» не доведеться чекати в черзі: комфорт для кожного відвідувача — одна з візитних карток клініки. Крім того, кожному пацієнтові детально пояснюється суть запропонованого лікування, обов'язково укладається угода з **офіційною гарантією на виконані роботи**.

Двері «Центру сімейної стоматології» відкриті для всіх, хто піклується про власне здоров'я.

**Здорові зуби —
це фундамент здоров'я всього організму.**

пр-т М. Бажана, 12 А, м. Київ
Тел.: +380 (44) 291-01-97, факс: 291-01-98
E-mail: info@cfs.net.ua, www.cfs.net.ua

Застосовується сучасне обладнання провідних світових виробників (зокрема, Castellini, Planmeca)

На всіх етапах — від першої консультації до завершальної стадії — пацієнти перебувають під наглядом не лише кваліфікованого персоналу, а й розумних машин

**Горохівська
Віра Омелянівна**

Директор

Клініка «Вір'єм»

Горохівська Віра Омелянівна — ефективний менеджер та лікар-стоматолог вищої категорії. Набувала досвіду безпосередньо під керівництвом колишнього головного стоматолога України, легенди вітчизняної стоматології, доктора медичних наук професора В. П. Неспрядька. Упродовж усієї 25-річної лікарської діяльності брала активну участь у багатьох міжнародних стоматологічних конференціях, семінарах, виставках, підготувала десятки талановитих учнів. Органічно поєднує знання і досвід, енергію та виваженість. В. О. Горохівська — палкий прибічник гармонійного використання традиційних та новітніх підходів до комплексного оздоровлення пацієнтів. Має плідні робочі зв'язки з провідними стоматологами європейських клінік.

Клініка «Вір'єм» понад 5 років займає провідне місце на національному ринку завдяки новаторському запровадженню унікального поєднання технології CEREC (виробництво світового лідера у галузі стоматологічного обладнання німецької фірми SIRONA) та системи імплантації ANKYLOS. Це дозволяє:

- здійснювати комп'ютерне тримірне моделювання при лікуванні, реставрації і протезуванні зубів;
- принципово виключити можливість підміни високоякісної кераміки несертифікованими матеріалами.

У клініці працює команда висококваліфікованих професіоналів, що поєднує досвід, енергію і знання, які постійно поповнюються через стажування у провідних світових стоматологічних центрах, участь у міжнародних конференціях, семінарах тощо.

Клініка «Вір'єм» надає всі види послуг від лікування до протезування:

- комплексна діагностика й обстеження порожнини рота зі складанням плану лікування;
- професійна чистка та загальногігієнічні процедури порожнини рота;
- терапевтичне лікування зубів, реставрація та ендодонтія;

- ортопедичні послуги: протезування — металокераміка та безметалева кераміка Cerec YZ, вініри, керамічні вкладки, знімне протезування, частково знімне та бюгельне протезування, протезування на імплантатах;
- хірургічні послуги: кісткова пластика та імплантація (ANKYLOS).

Клініка «Вір'єм» має свою сучасну зуботехнічну лабораторію, де використовується обладнання фірми SIRONA: inFire HTC, VITA VACUMAT 4000, inLab MC XL.

Усі види керамічних реставрацій виготовляються з матеріалів фірм VITA та SIRONA на унікальному апараті CEREC, що є загальновизнаною технологією № 1 у світі. Це дозволяє використовувати тільки натуральні, апробовані провідними світовими клініками композиційні матеріали.

Такі керамічні реставрації на сьогодні вважаються найдосконалішими та ідеально підходять для комплексного лікування людини. Вони не вступають в реакцію з іншими реставраційними матеріалами, що дуже важливо, адже біологічна сумісність є вкрай необхідним чинником з огляду на попередження алергічних реакцій. Крім того, керамічний матеріал високоестетичний: він прозорий, практично не відрізняється від емалі природніх зубів.

Переваги клініки «Вір'єм» перед іншими стоматологічними клініками полягають не лише у передових технологіях, професіоналізмі команди, а й в орієнтації при лікуванні зубів на цілісне оздоровлення всього організму пацієнта.

**Ми чекаємо Вас у клініці «Вір'єм»:
приходьте за своєю красивою та білосніжною посмішкою!**

вул. Круглоуніверситетська, 13, м. Київ, 01024
Тел.: +380 (44) 253-17-51, 253-18-04, 253-15-16, ф.: 254-06-73,

E-mail: info@tangens-virem.com.ua

<http://tangens-virem.com.ua>

У кабінетах клініки «Вір'єм» на вас чекають комфорт та приємна затишна атмосфера

Поєднання професіоналізму персоналу клініки з новітніми сучасними технологіями CEREC — запорука успіху нашої роботи та досягнення найкращих результатів

CEREC 3 — модульна комп'ютерна реставраційна система. Дозволяє лише за одне відвідування виготовити високоякісну конструкцію безпосередньо біля крісла пацієнта або в зуботехнічній лабораторії

SIRONA inLab MC XL — високотовиробничий шліфувальний блок. Має великий спектр оброблюваних матеріалів та забезпечує високу точність шліфування за мінімальний час

SIRONA inFire HTC — високотемпературна агрегаційна піч для всіх реставрацій, які обробляються на апаратах inLab. Достатньо лише обрати необхідну програму та задати час обробки

**Осокін
Олег Геннадійович**
Директор

**Головко
Сергій Володимирович**
Головний лікар

Стоматологічна клініка «Стоматологія від А до Я»

Головко Сергій Володимирович — головний лікар клініки «Стоматологія від А до Я», стоматолог-ортопед.

У 1996 р. закінчив Українську медичну стоматологічну академію в м. Полтава за фахом «Стоматологія». З 1996 р. — аспірант кафедри вдосконалення стоматологів-ортопедів й ортодонтів.

У 2000 р. захистив кандидатську дисертацію «Протезування однобічних кінцевих дефектів нижньої щелепи мікробюгельним протезом».

С. В. Головко — автор 27 друкованих робіт, двох винаходів, дев'яти рацпропозицій, співавтор семи навчальних посібників, рекомендованих для вузів України, співавтор методики «Комплексне лікування патології стирання твердих поверхонь тканин зубів» КМАПО м. Київ (2001 р.). Учасник багатьох міжнародних конференцій та симпозіумів. Має першу категорію з ортопедичної і загальної стоматології.

«Стоматологія від А до Я» — приватна стоматологічна клініка, що надає широкий спектр стоматологічних послуг на власній базі із залученням фахівців найвищого рівня. «Стоматологія від А до Я» — надійна, престижна, професійна лікувальна установа, відзначена дипломом якості в номінації **«За високу якість надання стоматологічних послуг та професіоналізм»** міжнародного академічного рейтингу МАРТІС **«Золота Фортуна»**.

Фахівці клініки пропонують передові методи лікування та профілактики із застосуванням найсучаснішого високотехнологічного діагностичного та лікувального устаткування.

До ваших послуг:

- **консультації** висококваліфікованих фахівців з усіх видів стоматологічних послуг;
- **пломбування**, косметична реставрація, ендодонтія, пульпіт, періодонтит;

- **незмінне протезування:** металокерамічні коронки, вініри, безметалева кераміка, протезування на імплантатах;
- **змінне протезування:** бюгельні, мікробюгельні, термопластичні;
- **хірургічна стоматологія та імплантологія;**
- **ортодонтія:** брекет-системи, ортодонтичні апарати;
- **гігієна і профілактика:** зняття зубного нальоту й каменю;
- **лікування ясен** та слизової оболонки від пародонтиту, пародонтозу, та стоматиту;
- **естетична стоматологія:** відбілювання лазерне й капами, прикрашування зубів коштовним камінням.

У клініці діють різні умови оплати послуг, зважаючи на індивідуальні, родинні й корпоративні інтереси. Крім того, пропонується можливість прямого розрахунку через страхову компанію.

«Стоматологія від А до Я» створювалася для людей з особливими вимогами до якості послуг, комфорту й сервісу, які цінують свою індивідуальність, красу та здоров'я. Тому фахівці клініки забезпечують виняткове поєднання якості, турботи, комфорту й найсучасніших методів лікування зубів, доступних сьогодні. Атмосфера клініки залишить у Вашій пам'яті тільки приємні спогади.

Хірургічний кабінет стоматологічної клініки

Дозвольте собі щирю посмішку!

пр-т Героїв Сталінграду, 10-А,
корпус 3, офіс 4, м. Київ, 04210
Тел.: +380 (44) 581-06-07, факс: 581-06-08
E-mail: osokin@stomatclinica.com.ua
<http://www.stomatclinica.com.ua>

«Європейський стоматологічний центр» — надійна, престижна, професійна лікувальна установа, що надає стоматологічні послуги і має у штаті лише висококваліфікованих фахівців.

Центр оснащений найсучаснішою апаратурою. Усі працівники клініки використовують високотехнологічне діагностичне й лікувальне стоматологічне устаткування, надають послуги з використанням передових методів лікування і профілактики.

«Європейський стоматологічний центр» — це європейська якість, європейський сервіс і доступні ціни.

Стоматологічний центр пройшов експертизу міжнародної програми знаку якості, нагороджений медаллю, а також дипломом Національного академічного рейтингу «Золота Фортуна» в номінації «За вагомий внесок у справу стоматологічної галузі України та високий професіоналізм».

На базі центру створено кафедру стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти.

Доброчинлива посмішка — візитна картка співробітників центру

Спеціальні послуги клініки:

- **хірургічна імплантація зуба і зубні імплантанти** — застосування діодного лазера при установці дентальних імплантантів забезпечує практично безкровну операцію, поліпшує інтеграцію імплантанта, запобігає ускладненню після операції, чинить антимікробний вплив у зоні імплантації;
- **зубне протезування, реставрація та видалення зубів;**
- **лазерна стоматологія при лікуванні зубів;**
- **адгезивні фотополімерні протези** — порівняно новий перспективний напрямок терапевтичної й ортопедичної стоматології, що виник унаслідок спроби уникнути радикального препарування зубів при одночасному досягненні хорошого естетичного результату й надійної фіксації протезів;
- **The Wand — комп'ютерна система для місцевої анестезії** — проста і зручна альтернатива традиційному місцевому знеболюванню. Контроль подачі анестетика за допомогою комп'ютера забезпечує комфорт пацієнта при проведенні анестезії і дає можливість лікареві легко й максимально точно визначити особливості тканини при певному розміщенні голки;

**Климентьєва
Ольга Володимирівна**
Генеральний директор

Стоматологічна клініка «Європейський стоматологічний центр»

- **лазерне відбілювання зубів;**
- **спеціалізоване лікування кореневих каналів** системою «Протейпер» із використанням оптики.

У стоматологічній клініці «Європейський стоматологічний центр» діє накопичувальна система знижок для постійних клієнтів та їхніх родичів і знайомих.

Графік роботи: з 9:00 до 21:00 без вихідних
вул. Княжий Затон, 4 (ст. м. «Позняки»), м. Київ
Тел.: +380 (44) 221-46-90, 573-74-02

Терапевтичний кабінет

**Кучерук
Станіслав Борисович**

Директор, головний лікар

Закінчив Національний медичний університет ім. Богомольця (2001 р.) та інтернатуру за спеціальністю «Дитяча стоматологія» на базі центральної стоматологічної поліклініки м. Хмельницький (2002 р.). Протягом двох років працював у приватних стоматологічних клініках Києва, з 2004 р. — у стоматологічній клініці «Естет-Клас». Обіймав посаду стоматолога загального профілю. З 2008 р. очолює клініку.

«Естет-Клас» — сучасна стоматологічна клініка, яка працює з 2004 р. і застосовує новітні методи профілактики, лікування, хірургічного втручання та ортопедичних послуг на високому рівні. Клініка надає такі послуги: відновлення зруйнованих зубів, лікування важкопрохідних каналів, високоефективне знеболювання, оперативна комп'ютерна рентген-діагностика, професійне очищення зубів, протезування сучасними видами конструкцій, видалення зубів. Сучасне обладнання, високий рівень обслуговування, гарантія на виконану роботу.

Відвідувачі нашої клініки залишаються задоволені

вул. Подвійського, 9а, м. Київ, 04060. Тел.: +380 (44) 453-90-53, 599-62-87. E-mail: estetklass@gmail.com

**Стоматологічний центр
ТОВ «ЄВРОДЕНТ ПЛЮС»**

**Гетьман
Віктор Іванович**

Директор, лікар вищої категорії

Закінчив Київський медичний університет ім. акад. О. О. Богомольця у 1992 р. Протягом трьох років працював у державній районній поліклініці, з 1995 р. — у приватній клініці. З 2007 року очолює клініку «Євродент плюс».

«Євродент плюс» — сучасний стоматологічний центр. Знаходячись на ринку з 2007 р., надає послуги:

✓ профілактика карієсу та його ускладнень	✓ видалення зубів
✓ лікування зубів якісно та без болю	✓ хірургічне лікування кісти зуба, абсцесу ясен
✓ професійне очищення зубів	✓ пластика вуздечки верхньої губи
✓ естетичне оформлення зубів	✓ ортодонція, рентгенографія
✓ відновлення зруйнованих зубів	✓ готівковий та безготівковий розрахунок
✓ дитячий прийом	✓ лікування за страховкою
✓ всі види протезування	✓ гарантія на виконану роботу

«Євродент плюс» — мистецтво зробити Вашу посмішку вільною!

вул. Бориспільська 12-б, м. Київ, тел./факс: +380 (44) 566-66-55
Режим роботи: пн-пт 9.00–20.00, сб 9.00–14.00 нд — вихідний

«Астра-Дент» (цілодобова стоматологія)
Усі види стоматологічних послуг: відбілювання, протезування, хірургія, дитячий прийом. Сучасні методи лікування.

Солом'янський район, м. Київ
Тел.: +380 (44) 221-32-31

«ЛІВА» Стоматологія без болю
Стоматологічні послуги; сучасні матеріали, методи лікування і реставрації зубів, протезування.

вул. Героїв Дніпра, 14-Г, м. Київ, 04209
вул. Леніна, 31 (Бортничі)
Тел.: +380 (44) 428-01-70, 428-01-77, 576-10-00

ТОВ «Стоматологічний центр «Обрій»

Лікування, протезування, ортодонція.

вул. Бориса Гаріна, 51, м. Київ, 03037
Тел.: +380 (44) 249-63-65, 275-27-68
www.obriy.kiev.ua, stomatobriy@voliacable.com

**Стоматологічна клініка
«Сімейна стоматологія» ТОВ «РІТАС»**

Лікування, протезування, хірургія.

вул. Декабристів, 12/37, м. Київ, 02121
Тел.: +380 (44) 564-34-11

Ортодонтичний центр «ЮВІС»

Стоматологічні послуги:

сучасна ортодонція, протезування зубів (в т. ч. дитяче), лікування та реставрація зубів, консультації лікарів та доцентів.

вул. Артема, 48, м. Київ, 04053
Тел.: +380 (44) 482-20-25